



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 15/22
V Luxemburgu 25. januára 2022

Rozsudok vo veci C-638/19 P
Komisia/European Food a i.

Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že Komisia nemala právomoc preskúmať z hľadiska práva štátnej pomoci náhradu škody, ktorú Rumunsko vyplatilo švédskym investorom v rámci výkonu rozhodcovského rozsudku

Hoci tento rozhodcovský rozsudok prijal argumentáciu týchto investorov, podľa ktorej tento členský štát protiprávne zrušil schému daňových stimulov pred svojím prístupom k Únii, opatrenie pomoci uvedené Komisiou bolo napriek tomu poskytnuté po tomto prístupí

Dňa 29. mája 2002 Švédske kráľovstvo a Rumunsko uzavreli bilaterálnu investičnú zmluvu o podpore a vzájomnej ochrane investícií (ďalej len „BIZ“), ktorej článok 2 ods. 3 stanovuje, že každá zmluvná strana zabezpečí investíciám investorov druhej zmluvnej strany nestranné a spravodlivé zaobchádzanie. BIZ okrem toho stanovuje, že spory medzi investormi a signatárskymi krajinami sa riešia rozhodcovským súdom.

V roku 2005 rumunská vláda v rámci rokovaní o prístupí Rumunska k Európskej únii zrušila vnútroštátnu schému daňových stimulov v prospech niektorých investorov zo znevýhodnených regiónov (ďalej len „schéma daňových stimulov“).

Keďže sa viacerí švédski investori domnievali, že Rumunsko tým, že zrušilo schému daňových stimulov, porušilo svoju povinnosť zabezpečiť nestranné a spravodlivé zaobchádzanie s ich investíciami v súlade s BIZ, požiadali o zriadenie rozhodcovského súdu s cieľom získať náhradu spôsobenej škody. Rozhodcovským rozsudkom z 11. decembra 2013 rozhodcovský súd uložil Rumunsku povinnosť zaplatiť uvedeným investorom náhradu škody približne vo výške 178 miliónov eur.

Napriek rôznym výzvam Európskej komisie, pokiaľ ide o nevyhnutnosť dodržiavať v danej veci pravidlá a postupy uplatniteľné v oblasti štátnej pomoci, rumunské orgány zaplatili náhradu škody, ktorú rozhodcovský súd priznal švédskym investorom.

Rozhodnutím z 30. marca 2015 (ďalej len „sporné rozhodnutie“)¹ Komisia kvalifikovala zaplatenie tejto náhrady ako štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom, zakázala jej poskytovanie a nariadila vymáhanie už vyplatených súm.

Všeobecný súd, ktorý rozhodoval o viacerých žalobách, zrušil toto rozhodnutie² v podstate z dôvodu, že Komisia retroaktívne uplatnila svoje právomoci na skutkové okolnosti, ktoré nastali pred prístupom Rumunska k Únii 1. januára 2007. Všeobecný súd totiž vychádzal z predpokladu, že Rumunsko poskytlo uvedenú pomoc ku dňu zrušenia schémy daňových stimulov, teda v roku 2005.

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore zrušil tento rozsudok Všeobecného súdu a potvrdil právomoc Komisie prijať sporné rozhodnutie, pričom vrátil vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol

¹ Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1470 z 30. marca 2015 o štátnej pomoci SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN), ktorú poskytlo Rumunsko – Rozhodcovský rozsudok z 11. decembra 2013, Micula/Rumunsko (Ú. v. EÚ L 232, 2015, s. 43).

² Rozsudok Všeobecného súdu z 18. júna 2019, European Food a i./Komisia (T-624/15, T-694/15 a T-704/15, EU:T:2019:423).

o žalobných dôvodoch a tvrdeniach, ktoré mu boli predložené, pokiaľ ide o dôvodnosť tohto rozhodnutia.

Posúdenie Súdnym dvorom

Keďže Komisia nadobudla na základe článku 108 ZFEÚ právomoc preskúmať opatrenia pomoci prijaté Rumunskom po jeho pristúpení k Únii, Súdny dvor pripomína, že štátnu pomoc treba považovať za poskytnutú v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ k dátumu, ku ktorému sa príjemcovi priznáva právo na jej získanie na základe uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy. Rozhodujúca skutočnosť na určenie tohto dátumu spočíva v tom, že príjemcovia nadobudli určité právo na získanie predmetnej pomoci, a v súvisiacom záväzku štátu poskytnúť túto pomoc. Práve k tomuto okamihu totiž takéto opatrenie môže spôsobiť narušenie hospodárskej súťaže, ktoré môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

V danej veci Súdny dvor konštatuje, že právo na náhradu škody, na ktorú poukazujú švédsky investori, hoci má svoj pôvod v údajnom zrušení schémy daňových stimulov Rumunskom v rozpore s BIZ, bolo priznané až rozhodcovským rozsudkom z 11. decembra 2013, ktorým bola konštatovaná nielen existencia tohto práva, ale bola vyčíslená aj jeho výška. Až po skončení rozhodcovského konania totiž títo investori mohli dosiahnuť skutočné zaplatenie náhrady škody, aj keď jeho cieľom bolo čiastočne nahradiť škodu, ktorá im údajne vznikla v období pred pristúpením Rumunska k Únii.

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetné opatrenie pomoci bolo poskytnuté po pristúpení Rumunska k Únii, **sa tak Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia nemala právomoc *ratione temporis* prijať sporné rozhodnutie na základe článku 108 ZFEÚ.**

Súdny dvor spresňuje, že otázka, či náhrada škody priznaná rozhodcovským rozsudkom môže predstavovať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nepatrí do jeho právomoci v rámci odvolania, keďže nebola preskúmaná Všeobecným súdom. Právomoc Komisie podľa článku 108 ZFEÚ preto nemôže v žiadnom prípade závisieť od výsledku preskúmania tejto otázky, keďže cieľom preventívnej kontroly vykonávanej Komisiou podľa tohto ustanovenia je najmä určiť, či predmetná náhrada predstavuje štátnu pomoc alebo nie.

Súdny dvor napokon konštatuje, že Všeobecný súd sa tiež dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že rozsudok Súdneho dvora vo veci Achmea³ nie je v prejednávanej veci relevantný.

V rozsudku Achmea Súdny dvor rozhodol, že článkom 267 a 344 ZFEÚ odporuje medzinárodná dohoda uzavretá medzi dvoma členskými štátmi, na základe ktorej investor jedného z týchto členských štátov môže v prípade sporu týkajúceho sa investícií v druhom členskom štáte začať konanie proti tomuto druhému členskému štátu na rozhodcovskom súde, ktorého právomoc sa tento členský štát zaviazal akceptovať. Uzavretím takejto dohody totiž členské štáty súhlasia s tým, že z právomoci vlastných súdov, a teda zo systému súdnych opravných prostriedkov, ktoré majú podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, budú vyňaté spory, ktoré by sa mohli týkať uplatňovania alebo výkladu tohto práva.

V danej veci je pritom nesporné, že **náhrada škody požadovaná švédskymi investormi sa týkala aj škôd, ktoré údajne vznikli po pristúpení Rumunska k Únii, od ktorého sa na tento členský štát uplatňuje právo Únie, najmä články 107 a 108 ZFEÚ.** V tomto rozsahu spor predložený rozhodcovskému súdu nemožno považovať za spor, ktorý sa vo všetkých svojich aspektoch obmedzuje na obdobie, počas ktorého Rumunsko, ktoré ešte nepristúpilo k Únii, nebolo zatiaľ viazané pravidlami a zásadami vyplývajúcimi z rozsudku Achmea. Okrem toho je nesporné, že tento rozhodcovský súd nepatrí do súdneho systému Únie, keďže uvedený súd nepatrí do systému opravných prostriedkov, ktoré majú podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ členské štáty ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.

³ Rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea ([C-284/16](#), pozri tiež tlačové komuniké č. [26/18](#)).

Za týchto podmienok sa súhlas Rumunska so systémom rozhodcovských konaní stanoveným v BIZ stal po pristúpení tohto členského štátu k Únii bezpredmetným.

Vzhľadom na všetky tieto úvahy Súdny dvor zrušil rozsudok, ktorý je predmetom odvolania, a vrátil vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol o žalobných dôvodoch a tvrdeniach, ktoré mu boli predložené a ktoré sa týkajú dôvodnosti sporného rozhodnutia, a to najmä otázky, či opatrenie, ktorého sa týka toto rozhodnutie, spĺňa z hmotnoprávneho hľadiska podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím, ktoré Súdny dvor vydal v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499